

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 HÉTFŐ március 22.

80. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonclère-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A szerbek és magyarok megértéséért harcol a legrégebb szerb kultúregyesület A Torontálmegyei Közművelődési Egyesület Matica-ünnepélye

Becskerekéről jelentik: A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap délelőtt Matica-ünnepélyt tartott a becskereki kaszinóban. Az ünnepélyen részt vettek Krsztics Vászta vármegyei alispán, dr. Zubkovic Pavle főjegyző és a városi tanács számos tagja. Dr. Varady Imre elnöki megnyitójában üdvözölte a megjelenteket és hangsúlyozta, hogy a szerb Matica-nak és a Magyar Közművelődési Egyesületnek közös célja van: a lelkek békéjét megteremteni.

Ezután B. Nic Svjetislav tanár, a Matica kiküldöttje tartott magyar nyelvű szónoklatot. Ismertette a száz éves Matica multját, majd a beszédének végén azt a következte-

tést vonta le, hogy a legrégebb szerb kultúregyesületnek, amely száz évig küzdött Magyarországon a szerbek kulturájának emeléséért és fji öntudatuk fentartásáért a megváltozott viszonyok közt az a hivatása, hogy elősegítse a szerbek és a magyarok közötti megértést. Kijelentette a szónok, hogy ezt a célt szép sikerrel mozdította elő a Közművelődési Egyesület Matica-ünnepélye is.

Engel Maca, Ducsic Jovan és Rakics Milán szerb költők verseit szavalta Kosztolányi Dezső fordításában. A művészi interpretálás nagy sikert aratott. Az ünnepélyen közreműködő zenekart Weinger Ernő tanította be tudással. Ez old

lalt fel. Ezután az ülést berekesztették.

A hétfői ülésen folytatják a szociálpolitikai minisztérium költségvetési vitáját, amelynek még csak egy

szónoka van hátra: Gról Milán, akinek beszéde után szavazni fognak a szociálpolitikai tárca költségvetéséről. A hétfői ülés délelőtt kilenc órakor megkezdődött.

A Pribicsevics-párt népgyűlése Topolán

Pribicsevics Szvetozár nagy beszéde a Vajdaság helyzetéről és a kisebbségek jogairól

Topoláról jelentik: A független demokratapárt vasárnap délelőtti nagygyűlésére reggel 9 órakor érkezett meg a szubotica-i vonattal Pribicsevics Szvetozár volt miniszter. A topolai vasútállomáson hívei lovashandériummal fogadták Pribicsevicset és anutt kilépett a vonatból, négy dobvoljac vállára emelve vitte pártvezért a tömeg szünni nem akaró éljenzése közben a koscsikhoz.

A népgyűlést a község háza előtti téren mintegy négy-ötezer főnyi tömeg előtt nyitotta meg Jerkovic Bózsó, a topolai pártszervezet elnöke. Üdvözölte a megjelenteket, majd a gyűlés Dobanovacski Pája volt főispánt választotta elnöké.

Pribicsevics Szvetozár tartott ezután beszédet. Ismertette a politikai helyzetet. Elmondotta, hogy a nemzeti blokk azért győzött a legutóbbi választásain, mert Radics ellen harcolt, a győzelem után mégis lepaktáltak Radicsal. Mese az, hogy a megegyezésre a külföldi hitel miatt volt szükség, hiszen éppen most azért nincs külföldi kölcsön, mert ismerik Radicsot. A megegyezéssel a nép nem nyert semmit, csak üldözést és nagyobb adóterheket.

— A mi érdemünk — folytatta Pribicsevics — hogy az államellenes elemek kapituláltak, de ugyanakkor a mi volt szövetségünk kezét nyújtott az ellenségnek. A több évszázados kultúrdu Vajdaságban nem a nép, hanem a komisszárusok uralkodnak, a zsupánok nagyobb urak, mint a főispánok voltak, nincs községt választás, egyenlő jog, nincs egyenlő teherviselés. Ha a nép az igazságát keresi, akkor legitimitációt követelnek tőle, csak adófizetéshez és katonáskodáshoz nem kell »fehérszakállas« igazolvány.

A Pribicsevics-legenda

— Az a legenda járja a nép között, hogy én el akarom toposni a magyarokat és a németeket. Öszintén szólva e kérdésről: Sokat nem ígértem, de mindig többet adtam az ígéretemnél. 1919-ben az ország első belügyminisztere voltam és a semmiből teremtettem meg a közigazgatási apparátust. Nehéz feladat volt, gigászi munka. Ebben az időben magyar és német polgártársaink szívesebben csatlakoztak a kommunistákhoz, vagy Radics-párthoz, mint az államalkotó pártokhoz, később pedig megalapították az önálló magyar és német pártot. Én elleneztem és ellenzem a nemzeti pártalakulásokat — a szerbek

és horvátok adják meg az állam jellegét és a nemzetiségeknek adják meg mindazokat a jogokat, amelyeket a magyar és német kisebbség Romániában, a szláv kisebbség Olaszországban élvez.

— Én adtam elemi és gimnáziumot a kisebbségeknek, hogy ott anyanyelvükön tanulhassanak a magyar és német diákok. Nem akarjuk elszerbesíteni a magyarokat és a németeket, maradjon mindenki olyan nemzetiségű, amilyennek született, fejlődjen a kulturájában. De miért nem közelednek hozzánk, miért szeretik jobban Radicsot? Mit kaptak Radicstól? Megmaradtak Pribicsevics iskolái és rendeletei a mai napig.

Pribicsevics ezután az aktuális politikai kérdésekről beszélt és kijelentette a korrupció ellen, az igazságért és az egyenlőségért küzd.

Rossz ómen

Amikor Pribicsevics befejezte beszédét a szónoki emelvény nagy robajjal összeroskadott, a rajta elhelyezkedett nagyszánu párhiveinek súlya alatt. Pár percnyi kínos csend és zavar után Dobanovacski Pája kijelentette, hogy ez az incidens nem a Pribicsevics-pártra, hanem ellenfeleikre rossz ómen.

Magyar szónoklat

Utána Boskovic Dusan dr. délbánáti képviselő tartott magyar nyelven beszédet. Támadta a községi közigazgatás vezetőit, követelte a községi választások kiírását, ezután a képviselőválasztásokról beszélt, amelyet — szerinte — a csemnikiek terrorja döntött el a Vajdaságban. Felemlítette a Vajdaság súlyos adóterheit, majd rendkívül élesen támadta a kormányt és a vajdasági tisztviselőket.

Dr. Brankovic Gyorgye likai képviselő és Zsivanovic Vója nyugalmazott tábornok beszéltek még, majd a gyűlés Pribicsevics életével véget ért.

Délben négyszáz teritékes banket volt, amelyen Dobanovacski Pája és dr. Piskulic Zsanimir mondtak felköszöntőt, majd Pribicsevics néhány mondatban válaszolt és kijelentette, hogy nem a radikális-párt ellen harcol, hanem a radikális-Radics-párti kormányzat ellen. Hiszi, hogy vannak tisztességes radikálisok és ezeket felhívja az igazi nacionalista blokk megteremtésére.

Pribicsevics és a társaságában volt képviselők délután négy órakor visszautaztak Beogradba

Nincsic külföldi tárgyalásai

Jugoszlávia, Olaszország és Franciaország szorosabb együttműködését készítették elő

Beogradból jelentik: Nincsic külügyminiszter Párisban nyilatkozott a „Politika” munkatársának.

— Párisi tárgyalásaim eredményével — mondotta Nincsic — meg vagyok elégedve. A vélemények az összes politikai kérdések-

ben, amelyek országunkat érdeklik, teljesen megegyeztek voltak. Megvan a lehetőség a minél szorosabb együttműködésre köztünk, Olaszország és Franciaország között a locarnói egyezmény által teremtett politikai atmoszféra szellemében.

A szociálpolitikai költségvetés a nemzetgyűlés előtt

A szónokok a kivándorlási hiénák megrendszabályozását követelték

Beogradból jelentik: A parlament vasárnapi ülésén megkezdtek a szociálpolitikai minisztérium költségvetésének a tárgyalását. Az ülésen rendkívül kevesen jelentek meg és így a szónokok csaknem üres ház előtt beszéltek.

A délelőtti ülésen elsősorban Goszár szlovén néppárti beszélt, aki a szlovéniai állapotokat ismertette, majd megállapította, hogy a jugoszláv munkásvédelem hiányos, amiért a szociálpolitikai minisztérium felelős.

Budiszavljevics Pribicsevics-párti a költségvetés egyes tételeivel foglalkozott, majd rátért a kivándorlási kérdéseire.

— Ha már van kivándorlás — mondotta — arra kellene törekedni, hogy a kivándorlók irányítása jugoszláv kikötőkből történjen, arra is nagy súlyt kellene helyezni, hogy a kivándorlók ne kerüljenek kelletlenül kivándorlási ügynökök ke-

zeibe, akik áldozataikat kifosztják.

Végül az Amerikába kivándorolt jugoszláv állampolgárok hazafias érdemeiről beszélt.

dr. Baszaricsek, Radics-párti felszólalásában hangsúlyozta, hogy a szociálpolitikai minisztériumnak a nyomor enyhítésére kell törekednie. Ez a legfontosabb feladat.

A délelőtti ülés utolsó szónoka Dodics, radikális, a munkásvédelmi intézményekről beszélt.

Délután elsőnek Csunovic muzulmán beszélt és a boszniai állapotokat ismertette utána pedig Trnár, Radics-párti, a munkáskérdésről beszélt és az ipari munkások nehéz helyzetét vázolta. Elvárja — mondotta — hogy a minisztérium megfelelő programot dolgozzon ki a munkások helyzetének a megjavítására. Támadta Pribicsevicset, aki szerinte a jugoszláv kommunizmus megalapítója.

Végül Zsivojnovics, radikális, szó-

Gazdasági konferencia Noviszadon

Sürgetik az adóegységesítésről szóló törvényjavaslat letárgyalását

Noviszadról jelentik: A noviszadi és környéki közigazgatási körök vasárnap délelőtt a Szlobodában Szlepcsevics Zsárkó elnöklété alatt gyűlést tartottak, amelyen a jelenlegi gazdasági helyzettel foglalkoztak.

A gyűlés első szónoka Popovics Daka mérnök, a közlekedési mizériákat ismertette, dr. Petrovics Bránkó, a noviszadi tőzsde főtitkára a Narodna Bankát támadta rossz hitelpolitikája miatt, Cidlik Ferenc ipartestületi elnök az iparosság nehéz helyzetét vázolta, Frank Mirosláv mérnök a vámpolitika tarthatatlanságáról és dr. Paulovics Róbert, a Vajdasági Pénzügyi Szövetségének főtitkára az adókérdés rendezésének szükségességéről beszélt.

A felszólalások után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik, hogy aonnal, de legkésőbb a költségvetési tárgyalás befejezése után a nemzetgyűlés tüzze napirendre az adóegységesítésről szóló törvényjavaslatot és január elsejéig visszamenőleg töröljenek el minden olyan adónemet, amelyen az új törvényjavaslatban nem szerepel. Ezek az adónemek a hatvan százalékos állami pótdadó, az ötszáz százalékos hadi-adó és a harminc százalékos rendkívüli állami pótdadó. Ugyanígy követelik, hogy az adómentes minimumot kétezereztől száz dinárról tizenkétezer dinárra emeljék fel, azonosítva az adókulcsot dinárban számolják oly módon, hogy egy korona egy dinárnak felel meg. Követelik, hogy a forgalmi adófizetés külföldi mintára okmánybélyegeken történjen, ami leegyszerűsíti a jelenlegi körülményes eljárást, végül követelik, hogy az adóbizonylatok kiadásánál szüntessék meg a jelenlegi rendszert és tegyék lehetővé, hogy azok, akik a harmadosztályú kereseti adójukat kifizették, kaphassanak adóbizonylatot.

Negyedmillió dollár és két hatemeletes palota

Huszonhatmillió vaggont örökölt néhány szentai és felsőhegyi földműves

Szentáról jelentik: A szentai hatóságokhoz a beográdi amerikai konzulátus útján az az értesítés érkezett, hogy Wohlmonth-ban meghalt Bálint Viktória dúsgazdag asszony, akinek vagyonát Jugoszláviában levő rokonsága örökölte. A szentai hatóságok nyomban felkutatották a szerencsés örökösök egyikét, Bálint Simon felsőhegyi napszámot, akivel közölték a szomorú halálhírt és azt, hogy a hátramaradt vagyon az elhunyt négy testvére, illetve azok leszármazottjai örökölik.

Bálint Viktória ezélt tizenkét évvel elvált férjétől, Surányi Antal vendégloftól és kevés pénzével kivándorolt Amerikába. Az új hazában eleinte sokat kellett nélkülöznie, minden vállalkozása balt ütött ki. Végre Sosband-ban kiföldét nyitott, abból lassan ugy meggazdagodott, hogy a közeli Wohlmonth-ban két hat emeletes palotát vásárolt. Azután Wohlmonthban is alapított egy kiföldét, amely nagyszerűen ment és így az asszony hamarosan nagy vagyon gyűjtött össze. Múlt év októberében Bálint Viktória vaskbégnyulladásban megbetegedett és három nap alatt meghalt. Halála után két palotáján és üzletein kívül negyedmillió dollár készpénz és nagymennyiségű értékpapír maradt. A vagyon jugoszláv értékben mintegy huszonhatmillió dinárt tesz ki.

A szerencsés örökösök valamennyien szegény emberek és Szentán és Felsőhegyen nehéz munkával keresték meg eddig kenyerüket.

Az örökösök most a család egy tagját ki fogják küldeni Amerikába, hogy átvegye a hagyatékot.

Bánati kereskedők a vasárnapi munkaszünet ellen

A becskeréki kamara konferenciája

Becskerékről jelentik: A bánati kereskedelmi- és iparkamara vasárnap délelőtt konferenciát tartott, amelyen Jankovics Koszta elnököt.

A gyűlésen a vasárnapi munkaszünet kérdésével foglalkoztak. A vidéki kiküldöttek élesen támadták Sztaojlovics Sándor kamarai titkárt, mert a beográdi konferencián a vasárnapi munkaszünet mellett foglalt állást. A támadásokra Jankovics Zsika beacrkvai kiküldött válaszolt, aki kijelentette, hogy Sztaojlovics nem járhatott el másképp, mert a kamarától kapta az utasítást.

Elhatározták, hogy megkeresik a beográdi főispánt, hogy függesse föl a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó rendeletét. Kérni fogják, hogy engedjék meg a kereskedőknek és iparosoknak, hogy vasárnapokon délelőtt tíz óráig nyitva tarthassák üzleteiket. Kérni fogják, hogy vasárnap is tarthassanak heti piacot.

Azok a kereskedők, akik a vasárnapi munkaszünet mellett foglaltak állást, úgy határoztak, hogy felkeresik Alekszejevics Mita főispánt, akit a rendelet további fönntartására fognak megkérni.

Leégett a szentiváni kendergyár

Fél millió dinár a kár

Szomborból jelentik: Gertner István prilevicaszentiváni kendergyárában szombaton délután tűz ütött ki. A tűz a raktárban keletkezett és az utcán járó-kelők vették észre. A száraz kender rendkívül jó táplálékanyagot szolgáltatott a tűznek és

rövid idő alatt harminc vagon kender lángban állott.

A község néhány főnyíl tüzoltósága nem is szállhatott szembe a veszéllyel és ezért Simics Milorád jegyző utasítására a falu népe is hozzáfogott az oltáshoz, de minden kísérlet hiábavaló volt.

A száraz kender hatalmas tüzzel leégett. A lángok az egész községet bevilágították és Szomborig lehetett látni

a tüzet. A lakosság és a tűzoltók legnagyobb erőfeszítése ellenére is

a tűz a raktárról áterjedt a gyárépületre és a gyár a raktárral együtt teljesen leégett.

A mentési munkálatok csak arra terjedhettek ki, hogy a környék házeit megóvják a tűzveszélytől. Ez a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült is.

A leégett gyárépület értékét kétszáz-ezer dinárra becsülik, míg a raktárban elpusztult harminc vagon kender háromszáz-ezer dinárt ér. A kár azonban biztosítás útján megtérül.

A tűz keletkezésének okát még nem sikerült megállapítani. A hatóságok megindították a nyomozást.

Felülvizsgálják a Vojvodina temetkezési egyesület működését

Nem kapták meg a felmentvényt az egyesület lemondott vezetői — Izgatott hangulatban folyt le a vasárnapi gyűlés

A szubotici Vojvodina temetkezési segély-egyesület vasárnap délelőtt tartotta meg közgyűlését a Lifka-mozi udvarán álló táncteremben. A közgyűlésre, amely rendkívül izgatott hangulatban folyt le, természetesen nagyszámú rendőri készültség is kivonult. Csak a rendes tagokat engedték be, a kedvezményezetteket nem és így a teremben a vezetőség tagjaival és a rendőrséggel együtt mintegy hatvan—hetven ember maradt, a terem pedig több százan vették körül, hogy bevárják a közgyűlés eredményét.

A napirenden elsősorban Rajcsics Antal elnök és Zomborsevics István egyesületi pénztárnok lemondása szerepelt. Nagy vita fejlődött ki, végül is úgy határoztak, hogy

Rajcsics Antalnak és Zomborsevics Istvánnak nem adják meg a felmentvényt

mindaddig, míg a könyveket felül nem vizsgálják. Amennyiben a vizsgálat eredménye kedvezőtlen lesz, úgy

mindkét vezetőségi tagot vagyoniilag teszik felelőssé működésükért.

Elhatározták, hogy teljesítik a kedvezményezettek arra irányuló kérését is, hogy a könyveket felülvizsgáló bizottságba közülük is beválasztanak két tagot.

A közgyűlés után Rajcsics egy hátsó ajtón akart távozni, a tömeg azonban oly fenyegetően viselkedett, hogy jobbnak látta visszafordulni és azután a rendőrség védelme alatt hagyta el a helyiséget.

Véres határincidens a jugoszláv-olasz határon

Olasz pénzügyőrök sortüzet adtak le egy szlovén táncmulatságra — Két sebesültje van az összeütközésnek

Ljubljánból jelentik: Véres összeütközés történt szombaton délután a szlovéniai jugoszláv-olasz határszakaszon az olasz és jugoszláv pénzügyőrök között. Az összeütközésnek jugoszláv részről két sebesültje van.

Szombaton délután három órakor Planina község közelében a jugoszláv pénzügyőrök észrevették, hogy egy négy emberből álló olasz pénzügyőri szakasz jugoszláv területen tartózkodik. Prikalich pénzügyőr felszólította az olaszokat, hogy térjenek vissza, mire azok szó nélkül elhagyták a jugoszláv területet. Később azonban Krcsarevác községnél ismét átjöttek a határon és a Petkovics-féle korezmába tértek be, ahol inni kezdtek. A korezmában egy táncmulatság volt. Egy szlovén földműves észrevette az olaszokat, mire értesítette a

jugoszláv pénzügyőrséget, ahonnan járőr ment ki, hogy eltávolítsa őket jugoszláv területéről. Az olaszok ismét engedtek a felszólításnak, azonban

amikor hatvan lépésnyire visszavonultak, tüzelni kezdtek.

Heves puskatűz keletkezett mindkét részről, amelynek jugoszláv részről két sebesültje van.

Zsigon Pávie földműves négy golyót kapott a karjába, míg Zajd József pénzügyőrt a hátán sebesítette meg egy golyó.

Az olaszok ezután elmenekültek és így azt nem lehetett megállapítani, hogy közülük hányan sebesültek meg.

A sebesülteket beszállították a ljubljánai kórházba, egyben a történetről jelentést tettek a ljubljánai főispáni hi-

vatalnak, ahonnan dr. Balticz főispán ment ki a helyszínre a vizsgálat lefolytatására.

A helyszínen kilenc kilótt golyót találtak, amelyek olasz fegyverből valók.

Az egész határszakaszt több kilométer hosszúságban lezárták és még a kettős-birtokosok sem kelhetnek át a határon. A történetéről táviratilag értesítették a belügyminiszteriumot is.

A határmenti lakosságnak az a véleménye, hogy a támadók nem is pénzügyőrök voltak, hanem pénzügyőri ruhába öltözött fascisták.

Cigányszerelem

1

A verbászi cigánysátor-tábor gyöngyében Stojanov Katicába ketten voltak szerelmesek. Két legény küzdött kegyeiért, eredménytelenül, Stojanov Katica egyiknek sem ajándékozta oda tizennyolc éves szívét. Itt kezdődött a romantikus történet, amely a véres intermezzo után a kulai szolgabírószagon fejeződött be.

2

A szerelemre gyuladt legények, amikor már külön-külön hiába próbálkoztak, az utolsó lépésre szánták el magukat, ami csak bekövetkezhet vetélytársak között: szövetkeztek Katica ellen és elhatározták, hogy ha kell, elrabolják a szülői sátorból erőszakkal is — egyesült erővel. — A szökést pontosan megszervezték. Gondoskodtak testőrségről, fegyverekről és a cigánytábor legszebb hintóját szerelték fel az izgalmasnak ígérkező kirándulásra. A kocsi gazdája éppennyit tudott az egészről, mint a sátor mélyén gyanútlanul szendergő Katica — mert az idő már éjszakára járt. A rablás programszerűen zajlott le, minden nagyobb incidens nélkül. Mire Katica magához tért az ijedségtől, a kocsi már az alvó táborból messze dőcögött.

3

Stojanov Milán, az ősz cigány, hajnalban arra ébredt, hogy üres a fészek. Nem telt bele még két perc, már az egész cigányfalu talpon volt. Stojanov Milán lázasan nyergeltette meg szürkijét és két fiával utra kelt a menekülők üldözésére. Vágtattak a lovak, már amennyire tőlük tellett.

4

A hajszu nem tartott sokáig, a kulai országon, a Pislogó csárda tövében utolérték az üldözők, az üldözöttek. Itt folyt le az elkeseredett véres ütközet. Az ősz cigány volt az első sebesült. Revolver agyával úgy fejbe ütötték, hogy megszedült, de annyi ereje mégis volt, hogy kését támadója véreben megfűrösse. A szerencse hol az egyik, hol a másik fél pártjára szegődött és így minden pillanatban kétséges volt a küzdelem kimenetele. Talán egymást koncolják fel az ellenséges hadak, ha a per tárgya: Stojanov Katica közben meg nem szökik. Katica azonban szerencsére megszökött és meg sem állt a kulai főszolgabírószágig.

5

A történet további része már sablonos. A főszolgabírószág intézkedésére erős csendő járőr vonult ki a Pislogóhoz és egy hadvezért is megszágyentit haditervvel, az egész csatateret bekerítette. A küzdő hadak leszerelésénél minden szokásos konferenciát mellőztek. — A békekötés azonban még nem történt meg. A békekötést a kulai főbíró fogja diktálni.

A francia kormány szóbeli jegyzéket küldött Budapestre

Clinchant francia követ kijelentette Valkó külügyminiszternek, hogy a magyar kormány nem akarja felderíteni a franküggyet

Budapestről jelentik: Clinchant budapesti francia követ szombaton délután fölkereste Valkó külügyminisztert, akivel fél óra hosszat tárgyalt. A követ vasárnap délelőtt a bécsi gyorsalutazott. Politikai körökben úgy tudják, hogy

a követ kormánya szóbeli jegyzéket nyújtotta át a külügyminiszternek.

A követ kérdést intézett, hogy miért nem hívták meg a francia kiküldötteket olyan fontos nyomozati cselekményhez, mint a Mészáros lakásán tartott házkutatás. Valkó külügyminiszter kijelentette, hogy erre vonatkozólag nem tud pontos információt adni, de valószínűleg tévedés történt.

Ezután megkérdezte Clinchant követ, hogy miért nem hallgattak ki mindentől több fontos tanút, így Pallavicinót és Károlyit sem.

A magyar kormány ezzel nem kelti azt a látszatot, mintha ki

akarná deríteni a tényállást.

A külügyminiszter kijelentette, hogy a kormány nem gyakorolhat befolyást a bírói intézkedésekre, de mindent megtesz, hogy a franküggyet teljesen tisztázzák.

A frankügy másik érdekes mozzanata, hogy négy heti nyomozás után visszatértek a Berlinbe küldött francia megbízottak. Megállapították, hogy Schulze januárban felkereste egy magyarországi személyt, akinek neve szerepelt már a franküggyben.

Schulze üldözési mániában szenvedett, félt valakitől, vagy valakitől, akiről azt hitte, hogy meg akarják ölni.

Ugyancsak januárban Münchenben is járt egy budapesti egyén, aki valószínűleg azonos Schulze látogatójával. Megállapították még, hogy Leipzigban a számozógépet a Térképeszeti Intézet rendelte és Gerő fizette ki.

Kulpin réme

Egész sereg embert véresre korbácolt a kulpini rendőrőrmester

Noviszádról jelentik: Az ügyészség vádiratot adott ki Malesev Vlada kulpini rendőrőrmester ellen, akit Sirka Pavle és mások súlyos testi sértésért és hivatalos hatalommal való visszaélésért jelöltettek.

A vádirat szerint Malesev Vlada rendőrőrmester 1924 március 10-ikén Kulpinban a rendőrszobában ölmosvógő korbáccsal agyba-főbe verte Sirka Pavlet, akit a fején súlyosan megsebesített. Amikor a megkínzott ember menekülni akart, Kukucska József és Milinkov Milán rendőrök elfogták és visszahurcolták a rendőrőrmester elé, aki Gajdobranski Steván és Popov Iván rendőrök segítségével padra fektette Sirka Pavlet és egész testét rettenetesen összekorbácsolta, úgyhogy az hetekig ágybanfekvő beteg volt.

A rendőrőrmester 1924 szeptember

11-ikén egy kihágási ügyből kifolyólag a rendőrségre bődözött Kolarski Milost ökölrel, korbáccsal összeverte, hasbarugta és ebben a többi rendőr segítségére volt. Malesev 1923, 1924. és 1925. évek meg nem határozott napjain Popov Misát, Uszrovszki Sámuel, Uszrovszki Jánost, Nikolics Rajkót, Lukács Valentint, Gajinov Krsztát, Tretinski Misát, Meljik Jankót, Korab Danjót, Csirics Gavrát, Mihajlović Veljkót, Jovanovics Pántát, Hlavada Misát hasonló kegyetlenséggel megkínozta.

Azzal is vádolva van Malesev, hogy Kukucska József rendőrrel 320 dinárt követelt fenyegetések hangoztatása mellett Kolarszki Veljkától, aki nagyobb mennyiségű komlót adott el.

Kulpinban nagy érdeklődéssel néznek a főtárgyalás elé, amelyen ítéletet mondanak „Kulpin réme” felett.

Forradalom a rádió-technikában

Egy amerikai jugoszláv mérnök találmánya lehetővé teszi az egyidejű leadásokat és a rádióbeszélgetést

Az amerikai lapok szenzációs találmányról adnak hírt, amely ha a végső próbákon beválik, egy csapásra megoldja a rádiótechnika egyik sok gondot okozó problémáját: lehetővé teszi a szimultán rádióleadásokat.

Az egész emberiségre nézve nagy jelentőségű találmány Jugoszláviát külön is közelről érinti, mert

a feltaláló Szkala Ljubomir pozsegi születésű jugoszláv mérnök,

Szkala Vilmos jelenleg Beogradban élő, volt pozsegi szeszgyári igazgató huszonnyolc éves fia.

Szkala Ljubomir a reáliskolát Zagrebben, technikai tanulmányait pedig Prágában végezte, azután Amerikába ment és a chicágói főiskolán képezte magát tovább. Már az újjvilágba való kiutazása előtt, tervezte annak a nehézségnek kiküszöbölését, hogy ha két leadóállomás ugyanazon a hullámhosszon egyidejűleg ad le, akkor a rádióhullámok érintkeznek és egyik leadást sem lehet felvenni. Még intenzívebben érezhette ennek az akadálynak zavaró hatását Amerikában, ahol a legelőbb leadóállomás működik és szaknyelven szólva, az atmoszféra a leginkább tulterhelt. Munkához látott tehát és néhány év alatt

sikerült olyan készüléket konstruálnia, amely kiküszöböli az egyidejű és azonos hosszúságú hullámok surlódását és lehetővé teszi, hogy a felvevők a számtalan ilyen hullám közül a tetszésük szerintit válasszák ki.

Ez azt jelenti, hogy megvalósult az általános rádió-telefonbeszélgetések lehetősége.

A feltaláló számos amerikai szakértőnek bemutatta és már szabadalmaztatta is a nagyjelentőségű találmányt, amely vaióságos forradalmat jelent a rádiótechnika fejlődésében. A találmány értéke a dollárok millióiban fejezhető csak ki és a dicsőség mellett ez is hozzájárul, hogy ma Szkala Vilmos a legboldogabb ember Beogradban.

Dr. FÖLDES

MARGIT-CRÉM

PUDER, SZAPPAN csodaszéppé teszi Ujból mindenütt kapható.

Vezérképviselő: Heller, Vel.-Kikinda

Mellbelötte magát

egy elegáns hölgy a járókelők szemeláttára

Titokzatos öngyilkosság Budapesten

Budapestről jelentik: Vasárnap este a Dohány-utca és a Miksa-utca sarkán, a járókelők izgatott vitára lettek figyelmesek, amely egy elegánsan öltözött fiatal hölgy és egy férfi közt folyt le. Vitaközben, egyszerre csak a fiatal hölgy ridiküljéből revolvvert rántott elő és mielőtt a vele sétáló férfi megakadályozhatta volna, mellbelötte magát.

A járókelők nyomban összefutottak és a nagy zavart a férfi arra használta fel, hogy elmeneküljön. A nőt beszállították a kórházba, ahol a rendőrség ki akarta hallgatni. Vallomását azonban megtagadta, kiletét nem árulta el, csupán annyit mondott, hogy egy híres festőművész modelje.

Az ismeretlen, feltűnően szép nő, még az éj folyamán belehalt sérülésébe.

A rendőrség megindította a nyomozást.

HIREK

•••

— A szubotikai radikális párt ülése. A szubotikai radikális párt választmánya vasárnap délután ülést tartott. Az ülésen részt vett Radonics Jovan dr. szubotikai képviselő is. Vasárnap a magyar radikális klub is ülésezett. Mindkét választmányi ülés viharos lefolyású volt.

— A vajdasági kereskedők április végén Szentán tartják tiltakozó nagygyűlésüket. Szentáról jelentik: A szentai kereskedők egyesülete dr. Zagorica Iván közjegyző elnöklete alatt gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy az egész Vajdaság kereskedelmi egyesületeinek bevonásával április végén nagygyűlést tartanak. A gyűlésen tiltakozni fognak a vajdasági kereskedelmet megbénító vámrendszer, az elviselhetetlen adókövetések és kíméletlen adóbehajtások ellen.

— Noviszádi küldöttség Radics Istvánnál. Beogradból jelentik: Tyrity Ireney püspök vezetésével Noviszádról egy küldöttség kereste fel Radics István közoktatásügyi minisztert, akit arra kértek, hogy diákokon állítsák fel Noviszádon. Radics megígérte, hogy legközelebb Noviszádra utazik és akkor ott fog tárgyalni a diákokon felállításának kérdéséről.

— Új vezetőséget választott a pancsevói radikális párt. Pancsevóról jelentik: A pancsevói radikális párt vasárnap tartotta meg a választásokat, amelyeken két frakció küzdött egymással. Az egyik frakció élén Hadija Gyura állt, a másik frakció pedig Suravkovics agrárminiszteri államtitkár köré tömörült. Végül a Hadija-frakció győzött, a pancsevói párt elnöke, Hadija Gyura lett.

— A demokratapárt nagygyűlése Pirotban. Beogradból jelentik: A demokratapárt vasárnap nagygyűlést tartott Pirotban. A gyűlésen, amelynek Davidovics Lyuba volt a vezérszónoka, nagy számmal vettek részt.

— Kikinda város közgyűlése. Kikindáról jelentik: Kikinda város kislelt tanácsa vasárnap közgyűlést tartott. A tárgysorozatban szerepelt a fogyasztási adók felemelése és új luxusadók behozatala. A kávéházi adót est 10 órától 12-ig egy din rbac, 12 után 2 dinárban állapították meg. Zongortartás után száz dinár adót vetettek ki, azonkívül felemelték a borfogyasztási, autó- és kerékpáradót.

— Községi választások Zemunban. Beogradból jelentik: Vasárnap folytak le Zemunban a községi választások. A horvát polgári párt kettő, a hivatalos radikálisok nyolc, a nem hivatalos radikálisok négy, a német radikálisok kettő, a független demokraták hat, a németpárt három, a Radics-párt négy és a szociáldemokraták egy mandátumot kaptak.

— Szomborban is megalakult a Jadranska Strázsa. Szomborból jelentik: Szomborban megalakult a Jadranska Strázsa helyi szervezete. Az alakuló ülésen Lalosević Joco képviselő mondott nagy beszédet, majd megválasztották a vezetőséget. A szervezet elnöke Petrović Milivoj főispán lett.

— Szentá város közgyűlése. Szentáról jelentik: Szentá város kislelt tanácsa szerdán közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatán hatvanöt tárgy szerepel.

— Dunába vetette magát. Noviszádról jelentik: Uglík Eteika noviszádi cselédeleány vasárnap délelőtt a vasuti hídról a Dunába vetette magát. A közelben tartózkodó munkások azonban idejében észrevették és kimentették. Radosević György rendőrkapitány nyomban kihallgatta Uglík Eteikát, aki azt vallotta, hogy betegsége miatt akart megválni az élettől.

— Megnyílt a zagrebi minta-kiállítás. Zagrebből jelentik: Vasárnap nyitották meg ünnepélyes keretek között a zagrebi tavaszi áruminta-kiállítást. A kiállítás március 28-ikáig lesz nyitva.

— Megmérgezte magát. Becskerekéről jelentik: Peles Ferenc becskerekő bognárőrmester felesége ecetsavval mérgezte magát. Beszállították a kórházba. Állapota nem súlyos.

— A becskereki Szerb Nőgyűlés közgyűlése. Becskerekéről jelentik: A becskereki Szerb Nőgyűlés vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen megválasztották az új vezető, séget is. Elnök lett dr. Kovácsvics Dusánne, alelnök Nikolics Emilné, titkárnő Sztanojević Milánne és pénztárnok Radonics Angela.

— A becskereki háztulajdonosok a házbéradó-kivetése ellen. Becskerekéről jelentik: A becskereki háztulajdonosok egyesülete vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a házbéradó-kivetések szigorúsága ellen tiltakoztak. Elhatározták, hogy felkeresik dr. Rajics Tosa képviselőt, hogy járjon közbe a házbéradó-kivetések megsemmisítése érdekében. Követelték, hogy az adót új összeírás alapján vessék ki.

— Hallotta-e már, hogy a Hudson-Esseú kiténő amerikai 6 hengeres autó képviselője Suboticán S. Ad. Enzl cégnél van?

— Betiltották a zagrebi munkások gyűlését. Zagrebből jelentik: A zagrebi munkásszindikátus vasárnap délelőtt tíz órára a Metropol-mozi helyiségébe gyűlést hívott össze, hogy a munkanélkülségről és a munkásvédelmi törvényről tárgyaljanak. Mielőtt a gyűlést megnyithatták volna, a rendőrség közölte a munkásszindikátus vezetésével, hogy a belügyminiszter utasítására, a gyűlés megtartását nem engedélyezheti. Amikor a betiltó rendelkezés híre járt, mintegy kétszáz főnyi munkástömeg gyűlt össze a mozi előtt és tüntetni kezdett, de a rendőrség a tüntetőket szétkergette. A munkások erre, most már jóval nagyobb számban a Jelasicstéren jöttek össze, ahol hangosan tüntettek a kormány és a kapitalista rendszer ellen. A rendőrség, miután a tömeg a felszólításra nem akart szétszórulni, kényszereszközökhöz nyúlt. Tíz embert letartóztattak, akik ellen izgatás címén indul meg az eljárás.

